

Писмена позиция

Демокрация в криза - популизъмът и радикализмът като предизвикателство пред демокрацията

Това, че от 70 години не е имало война, не е достатъчно, за да сме спокойни. Преди 50 години Вили Бранд призова за "повече демокрация". Гърция е демократична от 1974 г., а в България и Румъния и бившата ГДР демокрацията съществува само 30 години. Как стои въпросът с демокрацията днес - пред предизвикателствата на популизма и радикализма? За да отговори на тези въпроси, беше изградена временната мрежа от градове – Плевен, Атина, Тимишоара и Люнебург, наречена ДЕМО. Проведоха се различни събития, дискусии, въздействащи за обществеността флашмоби и ораторски кътове, отразени в радиото и печатни медии. Ето най-важните импулси от семинарите и дебатите:

1. Ценностите на демокрацията: свобода, човешко достойнство, уважение, справедливост, свобода на изразяване и свобода на печата – са ценности, които се ценят от всички поколения, които си струва да се ценят и пазят.
2. Във всички участващи държави има различен ангажимент към демокрацията: в Източна Германия, напр. искат „силен лидер“. В Гърция, България и Румъния корупцията и "старите структури" от тоталитарния, диктаторски период са "пречки" за прилагането на демокрацията. Затова е необходимо да се допринесе чрез политическото образование за по-голяма зрялост на демокрацията.
3. Популизъмът и популистките партии нарастват в цяла Европа. Причините се крият, наред с други неща, в разочарованието от политиката, в структурите на корупцията и в становището „не се е видяло“. Гражданите често изискват "прости решения". Често липсва критично отражение и подреждане по приоритети. Това може да се осъществи чрез уроци по политика и история още от 5-та година на децата и по този начин чрез образование за демокрация.
4. Защитата на ценностите на демокрацията срещу популизма и радикализма изисква критични граждани - граждани, които са демократично настроени. В България и Румъния в момента - дори 30 години след демократичната промяна - няма отделни уроци по политика. Това трябва да бъде променено спешно. И в Германия амбициозните учители по политика се застъпват за това да започнат с уроците по политика и история по възможност най-рано - от 5-та година на децата. Уроците по политика и история се нуждаят от по-висока ценностна оценка.

5. Прилагането на демократичните ценности включва също така лична, икономическа и социална сигурност. Стана много ясно в нашия проект, че тъкмо затова политиките трябва да противодействат особено срещу „създателите на страх“ и други популистки лозунги. Гражданите трябва да участват активно - като напр. чрез дейностите на тази мрежа от градове - ДЕМО.
6. В Гърция има спешна нужда от действия с оглед на проблема с бежанците и миграцията: необходима е европейска солидарност. Солидарността не се постига лесно, но в това предизвикателство тя е много важна. Гражданите не само в Европа губят "вярата" в Европа. Популистките партии в цяла Европа се захващат с тази тема отново и отново, поставяйки пръста си в раната, за излекуването на която трябва да действат заедно всички европейски правителства.

Координатор:

MITEINANDER IN EUROPA (Заедно в Европа) – Hansestadt Люнебург (Германия)

Партньори:

Учебна работилница Европа – град Плевен (България)

Румъно-германска фондация – град Тимишоара (Румъния)

Educommart/Едукомарт – град Атина/Кифисия (Гърция)

